

Univerzita Pardubice
Fakulta zdravotnických studií

OPONENTSKÝ POSUDEK DISERTAČNÍ PRÁCE

Název práce: Tvorba znalostního dotazníku pro pacienty s diabetem mellitem

Autor/ka: Mgr. Kristýna Šoukalová

Doktorský studijní program: Ošetřovatelství

Oponent: doc. MUDr. Vladimír Pavlík, Ph.D.

Aktuálnost tématu:

Za posledních 30 let došlo k ztrojnásobení počtu registrovaných diabetiků v České republice. V současné době tvoří nemocní s diabetem v České republice téměř 10 % populace. Podle posledních údajů z roku 2018 (ÚZIS) se jedná o více než 1 000 000 pacientů, přitom další část pacientů s diabetem zůstává stále ještě nediodagnostikována včetně pacientů s tzv. prediabetem. Výskyt diabetu s věkem narůstá, takže v populaci nad 65 let lze očekávat více než 20 % diabetiků. U diabetu 2. typu může prediabetes trvat několik let, což poskytuje dostatečný prostor pro prevenci a případnou intervenci. Již s prediabetem se obvykle vyskytují i další složky metabolického syndromu jako jsou arteriální hypertenze, obezita či dyslipidémie, což dále zvyšuje individuální riziko morbidity i mortality.

Časná diagnostika diabetu, správně vedená léčba a cílené vyhledávání časných stádií diabetických komplikací jsou hlavním cílem moderních diagnosticko-terapeutických postupů v diabetologii. Jedná se tak o vysoce aktuální téma, které souvisí se současným životním stylem populace.

Celkové zhodnocení práce:

Posuzovaná disertační práce studentky kombinovaného studia doktorského studijního programu Ošetřovatelství na FZS Univerzity Pardubice **Mgr. Kristýny Šoukalové** zahrnuje nadprůměrných 191 stran textu včetně příloh.

Obsahem práce je vlastní tvorba znalostního dotazníku, který je primárně určen pro pacienty s dg. diabetes mellitus. Vytvořený dotazník je první svého druhu v České republice. Jako výzkumný vzorek bylo dotazováno více jak 250 pacientů s DM. Dotazník dále posuzovalo 12 odborníků z praxe (lékaři, zdravotní sestry, NT). Dotazník posuzovali také odborníci na český jazyk.

Práce je správně a logicky členěna do osmi kapitol a doplněna o přehled použité literatury a publikační činnost autorky. Po stránce formální a grafické je zpracována na velmi vysoké úrovni. Ilustrace výsledků jsou přesvědčivé, tabulky a grafická schémata výrazně přispívají ke srozumitelnosti práce, k doložení výsledků a k jejich porovnání s literárními údaji. Vyzdvihují přehledně napsanou část týkající se metodiky a taktéž oceňují výsledkovou část, doloženou velmi podrobnými statistickými metodami.

Po stránce jazykové je disertační práce sepsána kvalitně a pečlivě, čtivou, srozumitelnou a odbornou formou. Zaznamenal jsem pouze drobné, nevýznamné chyby, např. nejednotnost v psaní čtyřmístných číslic (7 300 nebo 7300), nejednotnost v psaní 0,8x nebo 0,8krát. Jednotka kilojoule se píše ve zkratce kJ. V tabulce finálního dotazníku na s. 179 položka 4 vhodnější napsat cílové hodnoty celkového cholesterolu. V problematice lipidů je hlavním sledovaným ukazatelem hodnota LDL cholesterolu. Ale chápu, že pro pochopení pacienty laiky je jednodušší napsat cílová hodnota cholesterolu. Tyto drobné nepřesnosti nijak nesnižují vysokou hodnotu vlastní práce.

Úkoly formulované zadáním cílů disertační práce jsou z pohledu metodického řešeny vhodně zvolenými postupy a výsledky jsou náležitě a velmi podrobně statisticky zpracovány.

Velmi důkladnou a pečlivou práci odvedla autorka při sestavování literárního přehledu, v němž prokázala podrobnou znalost všech aspektů dané problematiky a příslušné literatury. Přehled citované literatury přesahuje počet 200 citací s převahou citací mladších 10 let. V citacích nechybí uznávané kapacity české diabetologie (Svačina, Haluzík, Šmahelová, Kvapil).

Řešená problematika je velmi významná z léčebně preventivního pohledu. Z osobní zkušenosti sekundárního lékaře na III. interní metabolické klinice FN vím, jak je důležité předcházet vzniku diabetu, případně předcházet komplikacím u pacientů s metabolickým syndromem, případně DM.

Disertační práce odpovídá svým obsahem i rozsahem požadavkům kladeným na doktorské disertační práce, je odpovídajícím způsobem strukturována a přináší aktuální a originální výsledky. Uchazečka prokázala schopnost samostatné činnosti v oblasti vědecké a výzkumné práce, splnila cíle zadání i požadavky na udělení akademického titulu Ph.D. v případě úspěšné obhajoby. V práci je doložen vlastní přínos studentky pro teorii vědního oboru a samotnou praxi.

Podle § 47 VŠ zákona č. 111 / 1998 Sb. **doporučuji práci k obhajobě** a po jejím úspěšném obhájení navrhuji udělit titul Ph.D. v doktorském studijním programu Ošetřovatelství.

Připomínky a dotazy:

1. Na s. 37 DP popisuje vztah alkoholu a DM. V 90. letech vyšla francouzská studie zvaná později jako francouzský paradox, která prokázala vztah mezi konzumací červeného vína s obsahem resveratrolu ve vztahu k nižšímu výskytu IM. V současné době je velmi problematické tvrdit, že i malé množství alkoholu je pro organismus protektivní. Dovedete vysvětlit, v čem byl problém francouzské studie a proč se dnes tzv. francouzský paradox považuje za omyl?
2. Vysvětlete rozdíl v dietních opatřeních (definice příjmu sacharidů) u dětského a dospělého diabetika s dg. DM1 (intenzifikovaný inzulínový režim).

Práci doporučuji k obhajobě:

V Hradci Králové dne 1. 2. 2021

Podpis: